



NEMZETI  
KÖZZSZOLGÁLATI  
EGYETEM  
LUDOVIKA

ÁLLAMTUDOMÁNYI ÉS NEMZETKÖZI  
TANULMÁNYOK KAR  
CIVILISZTIKAI TANSZÉK

# OPUSCULA CIVILIA

**Barta Judit**

*A kutya, macska vadászok által történő  
elejtésének jogkérdései  
(vadvédelem versus állatvédelem)*

**2022/3.**

**Barta Judit<sup>1</sup>**

**A kutya, macska vadászok által történő elejtésének jogkérdései  
(vadvédelem versus állatvédelem)**

**1. Bevezető gondolatok**

Több olyan, sajtóban megjelent esettel találkozhatunk, amikor vadászok megkérdőjelezhető körülmények között gazdájukkal lévő kutyákat lőttek le.

Kinek van igaza, ki és miért hibázott? Ezekre a kérdésekre keressük a választ, rávilágítva arra is, mindez milyen – a feleket leginkább foglalkoztató – polgári és büntetőjogi jogkövetkezményekkel járhat akár a gazdák, akár a vadászok oldalán. A közjogi jogkövetkezményekkel jelen tanulmány nem kíván foglalkozni. Igyekeztünk csokorba gyűjteni a legfontosabb szabályokat, megvizsgálva a hazai bírói gyakorlat eddigi eredményeit, kutatva a vadászok vonatkozó jogosultságának eredetét is, igazolást keresve a szabály indoklására. A témával azért is érdemes foglalkozni, mert a szociális médiában történő véleménynyilvánítás, a sajtómegjelenések egyoldalúan, a gazdák szempontjából, illetve állatvédelmi köntösben ismertetik az eseteket, a helyzet azonban ennél jóval összetettebb, mint ahogy a szürkének is van több árnyalata.

**2. Szemelvények a sajtóhírekből**

2010. február elején két kutyát lőtt le a Normafánál a Pilisi Parkerdő Zrt. hivatásos vadásza. A kutyákat egy férfi sétáltatta, az ebek a szomszédjái voltak. Két vadász volt a helyszínen, az egyikük kiáltott a kutyák gazdája után. Miután nem jelentkezett senki, az állítólag őzeket üldöző ebeket a másik vadász lelőtte. Pár perccel később jelent meg egy férfi pórázzal, a kiabálást azért nem hallotta, mert 500 méterrel távolabb volt.<sup>2</sup>

A Pilisi Parkerdő Zrt. szerződött vadásza 2014 januárjában lőtte le a Zorka nevű border collie-t Csillebércen. A kutyasétáltató panaszát közzétette az interneten. A kutya elszaladt szaglászni az erdőben sétáltatás közben, utána pedig nem került elő. Gazdája lövést hallott, ezért kikérdezte a környéken lévő vadászokat, látták-e, ők azt mondták, hogy látták, és riasztólövetést adtak le. A kutya gazdája a földön talált szőr- és véryomokból azt feltételezte, hogy a kutyáját lelőtték, tetemét pedig kocsival elvitték a vadászok. A Pilisi Parkerdő Zrt. által lefolytatott vizsgálat során az érintett vadász azzal védekezett, hogy ő egy szabálytalanul sétáltatott, őzeket kergető kutyára adott le riasztólövetést. A vadász szerződését a Pilisi Parkerdő Zrt. felmondta.<sup>3</sup>

2015-ben sétálni vitt egy házaspár 2 német dogot Andornaktályán az esti órákban. Rendszeresen az érintett területen sétáltatták őket. Az ebek szájkosárral és kislámpával voltak felszerelve, hogy gazdájuk tudja kontrollálni, merre járnak a kutyák. Az adott estén az egyik kutya előre szaladt, gazdája már csak a lövést hallotta. Szerinte kb. 20 méterrel lehettek a

---

<sup>1</sup> Egyetemi tanár, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Civilisztikai Tanszék. Tanszékvezető egyetemi tanár, Miskolci Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Civilisztikai Tudományok Intézete, Kereskedelmi Jogi Tanszék.

<sup>2</sup> [https://index.hu/bulvar/2010/02/25/kutyakat\\_lottek\\_ki\\_vadaszok\\_a\\_normafanal/](https://index.hu/bulvar/2010/02/25/kutyakat_lottek_ki_vadaszok_a_normafanal/) (2022.06.26.)

<sup>3</sup> [https://hvg.hu/itthon/20140114\\_Kirugtak\\_a\\_kutyat\\_agyonlovo\\_vadaszt\\_a\\_Pil](https://hvg.hu/itthon/20140114_Kirugtak_a_kutyat_agyonlovo_vadaszt_a_Pil) (2022.06.26.)

helyszíntől, de a gazos területen nem tudtak odamenni, mire körbe értek, a kutya teteme is eltűnt. Később egy használaton kívüli olajkútban találták meg a tetemet.<sup>4</sup>

Szalkszentmárton külterületén, a Duna árvízvédelmi töltésén húzódik az EuroVelo 6 jelölésű nemzetközi kerékpáros útvonal, amely kerékpárosok és gyalogosok által szabadon használható. A terület egyben a helyi vadásztársaság vadászterülete. Egy francia pár 2016 augusztusában kétéves beauceron-border collie keverék kutyájával érkezett a területre. Augusztus 31-én Szalkszentmárton külterületén, a kerékpáros útvonal mellett, a gát Duna felé eső oldalán lesátoroztak. Másnap reggel a kutyát rövid időre elengedték. A közeli lucernásban tartózkodó hivatásos vadász észlelte a kutyát, és autójával a kutya irányába, a töltés tetejére indult. Amint odaért, az addigra már a gát túloldalán leszaladó kutyát a gátról leadott két lövéssel leterítette. A kutya gazdája a lövéseket megelőzően már fütttyjellel magához hívta kutyáját, a lövések hallatán pedig felrohant a töltés tetejére. A vadász a kutya tetemét gépkocsija platójára dobta és elhajtott, miközben a gazda szaladt a gépkocsi után. A vadász később a kutya tetemét a Dunába dobta, azt a halászok egy hét múlva találták meg. A kutyát a mikrochip alapján a francia gazda kutyájaként azonosították, derül ki az ügy büntetőirataiból.<sup>5</sup>

A főváros közigazgatási határán belül, a mátyásföldi repülőtér mellett sétált keverék kutyájával 2017-ben egy férfi. Tizenkét éve járnak arra, kutyaiskola működik a környéken. Magaslesek is vannak ott. Szürkületben, hazafelé tartottak a sétából, ötven méterre lehetett a kutya a gazdájától, amikor egy nagy durranást hallott. Rohant az állathoz, és közben látta, hogy a magaslesen mozgolódik valaki. A kutya már nem élt, amikor odaért. Nem sokkal később megérkezett a vadász is. A férfi kihívta a rendőrséget.<sup>6</sup>

### **3. A kutya, macska lelövésére jogosító szabályozás gyökerei, annak fejlődési íve és a hatályos rendelkezés**

A hatályos vadászati törvényhez fűzött indokolás nem tartalmaz a kutya, macska lelövésének, elfogásának jogához fűződő magyarázatot, nem világít rá annak természetvédelmi, vadvédelmi, akár vadgazdálkodási okaira, és arra sem, honnan ered a szabályozás. Emiatt több forrásban is elkezdtünk kutakodni: a szaklapokban, vadászírók elbeszéléseiben és a jogtárakban.

A Nimród 1972. évi 4. számában a kutyatulajdonosokhoz írott rövid cikkben az alábbi olvasható: „Minden ember megváltoztatná véleményét, ha látná, hogyan tépi szét a játékos juhászkutya a kisnyulakat, vagy végighallgatná a keserves őzgidasírást, amikor marcangolják a kutyák.”<sup>7</sup>

A megtekintett vadászírók szinte kivétel nélkül írnak a kutyák, macskák vadállományt érintő veszélyeiről. Néhányat ismertetünk, hogy rávilágítsunk a vadászok által megélt élményekre, gondolkodásukat alakító tényezőkre: Cifferszky István elbeszélő kötetében Nagyrabló címmel egy elvadult házörző kutya szemszögéből mutatja be azt a pusztítást, amit egy nagyobb kutya tud a vadállományban tenni, sorra pusztítva el őzet, nyulát, vadmacskát, vaddisznót és fiaikat.<sup>8</sup>

<sup>4</sup> <https://www.agriatv.hu/?p=14643> (2022.06.26.)

<sup>5</sup> [https://hvg.hu/itthon/20170622\\_dogre\\_lotte\\_a\\_turista\\_kutyajat\\_birosag\\_ele\\_all\\_a\\_vadasz](https://hvg.hu/itthon/20170622_dogre_lotte_a_turista_kutyajat_birosag_ele_all_a_vadasz) (2022.06.26.)

<sup>6</sup> [https://index.hu/belfold/2017/02/14/vadaszok\\_lottek\\_le\\_egy\\_gazdajaval\\_setalo\\_kutyat\\_budapesten/](https://index.hu/belfold/2017/02/14/vadaszok_lottek_le_egy_gazdajaval_setalo_kutyat_budapesten/) (2022.06.26.)

<sup>7</sup> *Nimród*, (1972), 4., 28.

<sup>8</sup> Cifferszky István: *A gemenci bak és más vadász-elbeszélések*. Budapest, Móra Ferenc Könyvkiadó, 1980. 31-43.

Az egyik legközismertebb vadász írónk, Fekete István magával sodorva ír oldalakon keresztül a kutyák, különösen a farkaskutyák vadállományban végzett pusztításáról. „Tudok kisebb síkföldi erdőkről, amelynek őzállományát a farkaskutyák teljesen kiirtották.” „Nemrég hallottam, hogy egy farkaskutya agyonhajszolt egy legyengült szarvastehenet, s amikor az összerogyott: enni kezdte. A tehén még élt, amikor a favágók a kutyát elkergették.”<sup>9</sup>

A jogtörténeti kutatás során fellelt első olyan források, amelyek kutyák, macskák elpusztítását engedték, a városi státúumok voltak. A vadászat és a vadak védelmével kapcsolatban jelentek meg a háziállatokra, elsősorban kutyákra vonatkozó első intézkedések a különböző városi státúumokban. Szt. György város 1679. évi státútuma szerint, erdőben kutyával járni a vadászatra jogosultaknak is csak rendes vadászati időben megengedett, különben kutyák magával vitele mindenki számára tiltott. Favágók, fuvarosok, bárki más csak megkötve viheti kutyáját magával, *egyébként az állat azonnal lelőhető*.<sup>10</sup>

Az első olyan vadászati törvényünk<sup>11</sup>, amely idevágó rendelkezést tartalmaz, a vadászatról szóló 1872. évi VI. törvénycikk. Ennek 16. §-a kimondja, hogy *a vadászati területen* talált házi macskákat és *kóbor* ebeket a vadászatra jogosított elpusztíthatja. Szó szerint ismétli az előírást a vadászatról szóló 1883. évi XX. törvénycikk 14. §-a. A 16. § (3) bekezdése azt is rögzítette, hogy vadászterületre a vadászatra jogosulton kívül senki nem vihet ebeket, kivéve a nyájőröket, de nekik is koloncot kellett kutyáik nyakára tenni. Kolosváry Bálint nagyívű monográfiájában értelmezi a szabályozást.<sup>12</sup> A macskák tekintetében arra jut, önmagában, ha a macska vadászterületre kerül, elpusztítható, nincs szükség a kóbor jelleg megállapítására. Kutyák esetében azonban szükség van a kóbor jelleg fennállítására ahhoz, hogy a vadászatra jogosult azokat elpusztíthassa. A kóbor jelleg azonban „fix kritériumokon nem nyugszik”, ami gyakorta ellentmondásokhoz vezet a praxisban.<sup>13</sup>

A II. világháborút követően a törvény és érintett rendelkezése még hatályban volt egy ideig, annak ellenére, hogy sorra kerültek kiadásra a végrehajtási rendeletek.

Az 1957. évi 43. törvényerejű rendelet a vadászatról és a vadgazdálkodásról bár új alapokra helyezte a vadászati szabályozást és a vadászat jogát is, mégis 28. § (3) bekezdése szinte szó szerint átvette a korábbi szabályt: *a vadászterületen talált kóbor kutyát és macskát a vadászatra jogosult elpusztíthatja*.

A vadgazdálkodásról és a vadászatról szóló 30/1970. (XII. 24.) MÉM rendelet 15. § (6) bekezdése fenntartva az addigi jogszabályi előírás lényegét, kissé pontosította az előírást, azzal, hogy vadászterületen, a lakott helyek kivételével, a *pórázon nem tartott vagy kolonc nélküli kóborló* kutyát és a macskát a vadászatra jogosult alkalmazottja, illetőleg tagja, valamint

<sup>9</sup> Fekete István: *Rózsakunyhó*. Budapest, Móra Könyvkiadó, 1973. 314-322.

<sup>10</sup> Kolosváry Bálint: *Vadászati jog*. Budapest, „STUDIUM” Kiadása, 1923. 41.

<sup>11</sup> Az első magyar vadászati törvény, a vadászat és madarászat szabályozásáról szóló 1729. évi 22. törvénycikk és az ezt követő a vadászatról és madarászatról szóló 1802. évi 24. törvénycikk még nem szabályozta a kérdést.

<sup>12</sup> Kolosváry (1923): i. m. 284-290.

<sup>13</sup> Több bírósági döntést idéz, pl. a Budapesti Tábla 1888/38.873. sz. határozatát, mely szerint kóbor kutya az, amelynek közelében nincs senki, akit a területen futkározó kutya tulajdonosául lehetne vélelmezni. A Curia 1904/9544. sz. határozata szerint kolonccal ellátott házőrző eb, ha idegen vadászterületen, bár a háztól 180 lépésnyinél nem távolabb, de felügyelet nélkül kóbor ebnek tekintendő. A Curia 1885/6262 sz. határozata szerint nyájőrző kutya, ha cölönk is van rajta, de nyájától, pásztortól távol, felügyelet és gondos őrizet nélkül találtatik, kóbor ebnek tekintendő.

megbízottja elpusztíthatja.<sup>14</sup> A kutya elpusztításának jogához szükséges, hogy a kutya póráz, vagy kolonc nélkül legyen és *kóborlónak* minősüljön.

Zoltán Ödön nagy gyakorlati jelentőségűnek minősíti a kóbor kutyák és macskák elpusztítására vonatkozó rendelkezéseket 1973-ban kiadásra került monográfiájában.<sup>15</sup> Álláspontja szerint, kóborlónak az a kutya tekinthető, amelyik a vadászterületen gazdátlanul, felügyelet nélkül csatangol, *tehát ember nem gyakorolhat tényleges befolyást a magatartására, nem áll ilyen módon emberi uralom alatt.*<sup>16</sup>

Az Erdő című lap egyik 1977. évi lapszámában olvasható, hogy a kóbor eb és kóbor macska fogalmának pontosítása lenne szükséges a bírói gyakorlat által. Erre különösen azért van szükség, mert szaporodnak a vitás ügyek, az újonnan bevezetett ebadó miatt sokan hagyják kutyáikat a telkükön, nyaralókban, ahonnan azok, *többszörre élelemszerzési célból*, a vadászterületre kóborolnak. A kóborló állatok felszaporodása okán a vadászok jogérzékenysége tompul, több olyan eset is történt, amikor értékes, fajtatiszta kutyákat lőttek le, veszélyeztetve az eb gazdáját is, aki a közelben volt. A bíróságok emiatt kártérítés megfizetésére kötelezték a kutyákat lelövő vadászokat. A cikk hangsúlyozza, hogy a bíróságok egyértelműen csak a kóbor eb lelövését fogadják el jogosnak, ezért *a gazda nélküli vagy a hasznos vadat láthatóan pusztító kutya lelövése az igazolható eljárás.*<sup>17</sup>

A soron következő, a vadgazdálkodásról és a vadásatról szóló 8/1993. (I. 30.) FM rendelet 11. § (4) bekezdése e téren mégsem hozott változást, annyit módosított az előírásokon, hogy az „elpusztíthatja” szófordulat helyett *elejtheti, illetve elfoghatja* kifejezéseket használta.

A kilencvenes évek közepén elfogadott és a vadászati jogi szabályozást magasabb rangra emelő vadászati törvényünk, a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény (Vtv.) törekedett a precízebb szabályozásra. Előrelépést jelentett az is, hogy a szabályt „*A jogosult vad- és élőhelyvédelmi feladatai*” címszó alá rendezte, a hatályba lépéskor az az alábbi szöveget tartalmazta:

„36. § (1) A jogosult a vadállomány védelme érdekében a vadászterületén elpusztíthatja:

a) a gazdája hatókörén (irányításán és ellenőrzésén) kívülre, de attól legalább kettőszáz méterre került, vagy az egyébként vadat űző kutyát, valamint

b) a legközelebbi lakott épülettől kettőszáz méternél távolabb kóborló macskát.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti rendelkezés nem vonatkozik a rendeltetésüknek megfelelően alkalmazott vadászkutyára és állatorzói kutyára, a rendőrség, a honvédség, a büntetés-végrehajtási szervezetek, a határőrség és a vámőrség szervezetéhez tartozó őrző-védő feladatokat ellátó kutyára, valamint a felismerhető jellel ellátott vakvezető kutyára.”

---

<sup>14</sup> A 16/1972. (IX. 27.) MÉM rendelet a mezőőrök számára is megadta a jogot a kóbor kutyák elpusztítására. A 14/1971. (XII. 14.) MÉM rendelet a hivatásos vadászoknak is megadta e jogosítványt.

<sup>15</sup> Zoltán Ödön: *Felelősség a vadkárért és a vadászattal kapcsolatos egyéb károkért*. Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1973. 367.

<sup>16</sup> Ennek a megállapításnak némiképp ellentmond a Zoltán Ödön által ismertetett azon eset, amikor a bíróság megállapította egy vadász kárfelelősségét, mert egy őzet űző határőr-kutyát lőtt le, azon az alapon, hogy a vadász az elvárható figyelem és körültekintés, valamint a jó látási viszonyok mellett felismerhette volna, hogy nem „kóbor kutya”, hanem a határőrség kutyája rohan az őzek után. A bíróság egy cseppet sem vette figyelembe, hogy a kutya a gazdája felügyelete nélkül, annak uralmán kívül volt és üldözte a vadat, hanem annak a szubjektív ténynek tulajdonított jelentőséget, hogy a vadász felismerhette volna a kutyát. (P.törv. III. 20412/1971.) Lásd Zoltán (1973): i. m. 372.

<sup>17</sup> Balázs István: A hasznos vadállomány életkörülményeit károsan befolyásoló sajátos emberi és állati tevékenységek. *Az Erdő*, (1977), 3. 112-114.

*Az idézett szabályhoz a jogalkotó nem fűzött indokolást, nem világította meg annak vadvédelmi indokait, vadászati jogvédelmi funkcióját, és nem hivatkozott annak távolba nyúló történelmi gyökereire sem.*<sup>18</sup>

Néhány év elteltével, a Vtv. 36. §-át érintően alkotmányossági indítványra került sor. Az indítványozó szerint a pórázon nem tartott kutya és a kóborló macska vadászterületen való elejtését lehetővé tevő szabály alkotmányellenes, mivel sérti az állat tulajdonosának az Alkotmányban biztosított tulajdonhoz való jogát. A Vtv. 36. §-a „egyoldalú előnyt biztosít a vadászatra jogosultnak a háziállatok tulajdonosaival szemben”, mivel minden további feltétel fennállásának hiányában is lelőheti a gazdájától több mint 200 méterre eltávolodott állatot.

Az Alkotmánybíróság helyt adott az indítványnak, 64/2003. (XII. 18.) AB határozatában kimondta, hogy a Vtv. 36. §-a alkotmányellenes, ezért azt *2004. június 30. napjával megsemmisítette.*

A határozat megállapította, hogy a vadállományt ez a rendelkezés egyrészt a kutyák és macskák általi üldözéstől és elpusztítástól, másrészt pedig különböző betegségekkel való megfertőződéstől kívánja védeni. A tulajdonnak a Vtv. 36. § (1) bekezdése által megvalósuló korlátozása tehát a köz érdekében történik. A tulajdonhoz való jog korlátozásának azonban nemcsak a köz érdekében kell történnie, hanem a közérdekkel arányosnak is kell lennie, ezért vizsgálatot igényel az is, hogy a korlátozást igazoló közérdek és a tulajdonost ért sérelem között nincs-e aránytalanság. Az Alkotmánybíróság megállapítása szerint, a Vtv. 36. § (1) bekezdése a) pontjának azon fordulata, hogy a jogosult a vadászterületen elpusztíthatja a gazdája hatókörén (irányításán és ellenőrzésén) kívülre, de attól legalább kettőszáz méterre került kutyát, valamint b) pontja, miszerint elpusztíthatja a legközelebbi lakott épülettől kettőszáz méternél távolabb kóborló macskát, aránytalanul korlátozza a tulajdonjogot a közérdek javára. Az indoklás szerint, a kutya esetében az egyik feltétel az, hogy a gazdája hatókörén kívülre kerüljön, ami nehezen megítélhető, és ezáltal nem objektívizálható kritériumot jelent. A másik feltétel (a legalább kettőszáz méteres távolság) objektívnek látszik, de nem mindig megállapítható.

A szabályozás ebben az összefüggésben azért is aggályos, mert a kettőszáz méteres sugarú kör által befogott terület (azaz több mint tíz hektár) átvizsgálása, az arról való meggyőződés, hogy a kutya gazdátlan, a jogosult számára nehezen vagy egyáltalán nem teljesíthető feltételt jelent. Mind a kettőszáz méteres táv fennállásának, mind a kutya „gazdája hatókörén kívülre kerülésének” a megállapítása konkrét helyzetekben önkényes értelmezési eredményekre, s ezáltal a közérdekkel arányban nem álló korlátozáshoz vezethet.

Ezentúl, a Vtv. 36. § (1) bekezdésének a) pontja eltérő nagyságú veszélyekkel szemben biztosít azonos védelmet azáltal, hogy a vadat űző kutya és a gazdája hatókörén kívülre került kutya egyaránt elpusztítható a vadászterületen. Ez aránytalanná teszi a tulajdonnak a támadott jogszabályhelyben megvalósuló közérdekű korlátozását.

A Vtv. 36. § (1) bekezdésének b) pontja a macskának a vadászterületen történő elpusztíthatóságának feltételeit tartalmazza. Ezek a feltételek nem a macska gazdájához

---

<sup>18</sup> Zoltán Ödön újabb monográfiájában a törvényi szabályt lényegileg megismétli, hozzáfűzve, hogy a vadászterületen kóborló macskák és kutyák nagy kárt okozhatnak a vadállományban, ezért került sor a vadállomány és vad védelme érdekében a szabályozásra. A könyv a továbbiakban az előző monográfia megállapításait ismétli. Zoltán Ödön: *A vadgazdálkodás és vadászat jogi rendje*. Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1997. 63-64. és 295-297.

kötődnek, hanem egy vélelmet állítanak fel, miszerint a legközelebbi lakott épülettől több mint kettőszáz méterre tartózkodó macska kóborlónak tekintendő. A macska természeténél fogva általában nem a gazdájával együtt, nem őt követve, hanem önállóan hagyja el a lakott helyet. Ez azonban önmagában nem eredményezi a macska gazdátlanságát, s különösen nem jelenti azt, hogy az állat kóborra lett volna.

Mindezen túl, a normavilágosság hiányára is hivatkozott a határozat, többek között a „vadászterületnek minősül”, „kóbor” macska kifejezések megítélésének bizonytalansága okán. Az Alkotmánybíróság a Vtv. 36. § (1) bekezdésének a) pontja második fordulatát megerősítve, kimondta, hogy *a vad üzése az a további tény, amely a vadászterületen tartózkodáshoz kapcsolódva a kutyák esetében megalapozza elpusztíthatóságukat*. A vadat üző kutya közvetlen veszélyt jelent a természeti értékekre nézve. Közvetlenül veszélyezteteti továbbá más – az állam – tulajdonát is. Ebben az esetben érdektelen, hogy van-e gazdája az állatnak, hiszen ez a veszély más módon nem hárítható el, a vadásznak itt azonnal cselekednie kell.<sup>19</sup>

Az Alkotmánybíróság lehetőséget adott a jogalkotónak arra, hogy a természeti értékek védelmét szolgáló szabályozást a tulajdonjoggal összhangban megalkossa. Az új szabályozást a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény módosításáról szóló a 2004. évi XCIV. törvény vezette be, *nem teljesen koherensen, mert a „Tiltott vadászati módok” címszó alá rendezte azt*, kiegészítve a Vtv. 30. §-át egy (3) és (4) bekezdéssel. Az alkotmánybírói indokokra figyelemmel, jelentősen leszűkítve ezzel a vadászokat érintő felhatalmazás keretét.

*A módosító törvényhez fűzött indokolás végre kézzel fogható magyarázatát adta a szabályozásnak:*

„A lakott területeken kívül rendszeresen kóborló kutyák és macskák komoly problémát jelentenek elsősorban humán-, és állategészségügyi szempontból, veszélyeztetik a közbiztonságot, károsítják a természeti értékeket és a vadállományt.

A rendelkezés a vadállományt a kutyák illetve macskák általi üldözéstől és elpusztítástól kívánja védeni, ami csak az állat tulajdonosának az Alkotmányban biztosított tulajdonhoz való joga korlátozásával valósítható meg. A fenti rendelkezés a természeti értékek egyikének védelmét - ezáltal a közérdeket - szolgálja. Az élet természeti alapjainak védelme megköveteli a természetes környezet megóvását, amely feladat megvalósításának szerves részét képezi a szakszerű vadgazdálkodás. Ennek elengedhetetlen feltétele a vadállomány védelme. A természetes vadállományt károsító kutyák illetve macskák ezen kívül közvetlenül veszélyeztetik másnak, mégpedig az államnak a tulajdonjogát, mivel a Vtv. 9. § (1) bekezdése szerint a vad az állam tulajdonában van. Tekintettel arra, hogy a vad védelme másként nem biztosítható, megvalósul az a követelmény, hogy a tulajdonhoz való jog korlátozására a köz érdekében és a közérdekkel arányos módon kerülhet sor.

Vadvédelmi szempontból csak a kutya és a macska kilövésének megengedettsége indokolt. Mindkét állatfaj ragadozó életmódot folytat, ezért a természetbe kiszabadulva jelentős károkat

---

<sup>19</sup> Meg kell jegyezni, hogy két alkotmánybíró is, Bihari Mihály alkotmánybíró és Harmathy Attila alkotmánybíró, azonos álláspontot képviselve különvéleménnyel élt a határozat vonatkozásában. Álláspontjuk szerint a támadott rendelkezéssel kapcsolatban csak célszerűségi, szabályozás-technikai, jogalkalmazási-bizonyítási jellegű problémák vethetők fel. A jogalkotó, amennyiben a vadállomány védelme érdekében ezt fontosnak tartja, viszonylag tág keretek között, célszerűségi szempontokat mérlegelve maga határozhatja meg azokat a szükséges szabályokat, amelyek a vadászterületen a vad védelmét szolgálják. Az Alkotmánybíróság – ezeken a szabályozási kereteken belül – a jogalkotói mérlegelés célszerűségi szempontú felülbírálatára nem jogosult. Nem bizonyított továbbá, hogy a vadvédelem érdekében a szükségesnél jobban és aránytalanul korlátozza a Vtv. 36. §-a a kutya- és a macskatulajdonosoknak az Alkotmány 13. § (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jogát.

tudnak okozni a vadon élő állatfajokban. Egyéb házi, illetve kedvtelésből tartott állat elvadulása, a természetes élőhelyeken való megjelenése - bár állategészségügyi szempontból komoly problémákat okozhat - nem jelent a vadon élő állatfajokra olyan veszélyt, amely indokolná elpusztításukat.”

A Vtv-t a vad védelmével, a vadgazdálkodással, valamint a vadászattal összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2015. évi CLXXXIII. törvény átfogóan módosította, amely során az érintett rendelkezés átkerült a 37/B. §-ba, lényegi változtatás nélkül.

A hatályos Vtv. „A vad és élőhelyének védelme” címet viselő II. fejezetben a „Tiltott vadászati módok” címszó alatt tartalmazza az idevágó szövegrészt. *Az érintett címszó alatti elhelyezés két szempontból is kritikára ad okot:*

Egyrészt nem fedi az adott szabályozás célját, nem tükrözi annak rendeltetését, ami az állatvédelemből táplálkozó, ellenérzéseket tükröző közvélekedés miatt igenis indokolt lenne, sőt a tiltott vadászati módok kifejezés által sugallt jelentéstartalom teljesen ellentétben áll a passzus útján kifejezendő jogszabályi felhatalmazással. Ebből fakad a másik kritika, hogy a paragrafus többi bekezdésében található szabályok tartalmához egyáltalán nem illeszkedik a kutya, macska elejtésének joga, teljesen megbontja annak belső harmóniáját.

Mind a Vtv.-n belüli elhelyezésben, mind tartalom szerint koherensebb eredményre vezetne, ha a szabály „A vadászatra jogosult vad- és élőhelyvédelmi feladatai” alcím alá kerülne.

A Vtv. 37/B. § (4) bekezdése szerint, a vadászterületen a vadász a vadállomány védelme érdekében – a vad elfogására, elejtésére megengedett vadászati eszközzel – elfoghatja vagy elejtheti, ha *a tulajdonosának felderítésére nincs közvetlen lehetőség*

a) a vadat üző vagy a vadat elejtő kutyát, ha a vad sérelme másként nem hárítható el, továbbá  
b) fertőzés továbbterjedése vagy másként el nem hárítható támadás megakadályozása céljából a kutyát vagy macskát.

Az (5) bekezdés alapján a (4) bekezdésben foglaltak nem vonatkoznak a felismerhető jellel ellátott, rendeltetésüknek megfelelően alkalmazott vadász-, mentő-, jelző-, vakvezető, rokkantségítő és terápiás kutyára.

A rendelkezés több konjunktív feltétel együttes fennállása esetén hatalmazza fel a vadászt a kutya, macska elfogására illetve elejtésére, de csak *vadászterületen*. Az elfogás, illetve elejtés feltétele, hogy a kutya, macska *tulajdonosának felderítésére ne legyen közvetlen lehetőség*, ami egyben azt is jelenti, hogy a kutya tulajdonosa nincs a közelben. A felderítésére nincs közvetlen lehetőség fordulat azt feltételezi, hogy a vadásznak a felderítés közvetlen lehetőségével meg kell próbálkoznia, szét kell néznie, nem látható-e az állat gazdája, illetve meg kell kísérelnie kiabálással, hangos hívással, stb. azt felderíteni, különösen akkor, ha az érintett kutya nyakörvvel, mellénnyel stb. van ellátva, mert ekkor még inkább feltételezhető, hogy az állat gazdával érkezett a területre.

Kutya vonatkozásában egyedi feltétel, hogy az vadat üzzön vagy ejtsen el, és a vad sérelme ne legyen másként elhárítható, azaz ne legyen arra mód, hogy a vadász esetleg megriassza, elkergesse a kutyát.

A második fordulat akkor biztosít elejtési lehetőséget, ha a kutya, vagy macska szemmel láthatóan valamilyen betegségben szenved és ily módon a fertőzés továbbterjedése



megakadályozható, illetve ha a vadász akár őt, akár másokat ért, másként el nem hárítható támadást akadályoz meg.

Az (5) bekezdés kivételeket határoz meg, felsorolja azon különleges célból tartott és ennek megfelelő jelöléssel ellátott kutyákat, amelyeket nem lehet elfogni vagy elejteni.

A felsorolt konjunktív feltételek bármelyikének hiánya esetén, az állat elfogása, elejtése nem lesz jogszerű, pl. nem vadászterületen történik, a „tulajdonos” látható, esetleg hallható, közvetlen felderítésére lehetőség volt, a kutya nem üzött, nem ejtett el vadat, nem támadott meg senkit, stb.

A rendelkezést szabályozási oldalról is megvizsgálva, felmerülhet annak pontosítása. A *tulajdonos* fordulat nem a legmegfelelőbb, egyrészt helyette az *állattartó* lenne alkalmasabb, mert, összhangban más jogszabályokkal (látva a jogeseteket is), szélesebb az a személyi kör, akivel együtt az állat a vadászterületen tartózkodhat, másrészt arra objektíve nincs lehetőség, hogy a tulajdonosi minőség megállapíthatóvá váljék.

A vad a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 11. § (4) bekezdése szerint vadászható állatot jelent, a vadon élő állatok köre azonban ettől jóval szélesebb, amelyekre a kutyák és macskák éppolyan veszélyt jelentenek. Megfontolásra érdemes, hogy ne csak a vadat, hanem a vadon élő állatot (pl. vadmacska) üző, elejtő kutyát is el lehessen vadászterületen ejteni.

Gyakran merül fel az a kérdés, hogy a 37/B. § (4) bekezdése alapján van-e lehetőség a kutyát, macskát a vad elfogására, elejtésére megengedett vadászati eszközzel, ezen belül csapdával megfogni, vagy elejteni?

Általában nem, konkrét egyed vonatkozásában is csak szűk körben. A Vtv. 37/B. § (4) bekezdése konjunktív feltételeinek fennállását ugyanis szinte lehetetlen biztosítani csapda kihelyezése esetén: a tulajdonos mellett is csapdába kerülhet az állat, illetve nincs arra lehetőség, hogy megállapítható legyen, az állat tulajdonosa nem felderíthető, nem lehet kizárólagosan biztosítani, hogy csak olyan kutya kerüljön bele, amelyik épp vadat üz, illetve elejt, a másként el nem hárítható támadás sem jöhet ilyen esetben szóba.

A fertőzés továbbterjedésének megakadályozása esetén lehetséges jogilag az, hogy egy adott egyed csapdával fognak be.

A csapda kihelyezése és állat azzal történő elfogása akár állatkínzásnak is minősülhet, lásd az okatlan elejtés büntetőjogi jogkövetkezményeinél ismertetett esetet.

#### **4. Állatvédelmi szempontok érvényesülése a kutya és macska okatlan lelövése esetén**

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Ávtv.) 11. § (1) bekezdése alapján, az állat élete elfogadható ok vagy körülmény esetén kioldható. Ilyen elfogadható oknak vagy körülménynek minősül különösen a fertőző betegségek kontrollja, valamint az azok ellen való védekezés, a kártevők irtása, a másként el nem hárítható támadás megakadályozása. *Továbbá, ha külön törvény így rendelkezik, pl. Vtv.*

Mi a helyzet viszont akkor, ha az itt felsorolt, illetve a Vtv. 37/B. § (4) bekezdésében megjelölt kritériumok egyike sem áll fenn, vagy az vitatható, a vadász mégis elejtette a kutyát vagy macskát?

A fentebb hivatkozott azon ügyben, amikor a vadász a francia állampolgár állítólag vadat űző kutyáját lőtte le, büntetőeljárás indult a vadásszal szemben, vádat emeltek ellene állatkínzás és rongálás miatt. Érdeemes megvizsgálni mindkét büntetőjogi tényállást.

Magyarországon az állatkínzás 2004 előtt szabálysértésként volt szabályozva, még hozzá közrend elleni cselekménynek számított. A védett jogi tárgy hangsúlyosabban a társadalom, a közrend, a közérkölcös volt. A gerinces állatok bántalmazása csak abban az esetben volt jogsértő, ha alkalmas volt arra, hogy másokban felháborodást, illetve riadalmat keltsen.

A Fadd-Domboriban 2003-ban egy kutyával szemben elkövetett állatkínzás<sup>20</sup> olyan társadalmi felháborodást keltett, amely nyomán módosításra került 2004-ben az akkor hatályos büntető törvénykönyv, bűncselekménynek minősítve az állatkínzást.

A 2013. július 1. napjától hatályos a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) a XXIII. fejezetében, a környezet és a természet elleni bűncselekmények között szabályozza az állatkínzás bűncselekményét.

A Btk. 244. § (1) bekezdés első fordulata szerint, aki gerinces állatot indokolatlanul oly módon bántalmaz, vagy gerinces állattal szemben indokolatlanul olyan bánásmódot alkalmaz, amely alkalmas arra, hogy annak maradandó egészségkárosodását vagy pusztulását okozza, bűncselekményt követ el.

Az (1) bekezdés elkövetési magatartásai az indokolatlan bántalmazás vagy bánásmód alkalmazása. A kutya, macska indokolatlan elejtése esetén a bántalmazás fordulat jöhet szóba. A tényállás a bántalmazás, és nem a fizikai fájdalom okozása fordulatot alkalmazza azért, mert a törvény a büntetőjogi szankcionálást nem az állatban elért érzethez, eredményhez, hanem az elkövető magatartásához kívánja kötni.

A gerinces állat maradandó egészségkárosodásának vagy pusztulásának okozására alkalmas bántalmazás akkor tényállásszerű, ha az indokolatlan.<sup>21</sup> Az indokolatlanság objektíve fennáll, ha a kutya, macska elejtésének objektív feltételei nem állnak fenn.

A bántalmazás aktív magatartással követhető el, rendszerint egyszeri, akár egymozzanatú cselekménnyel.<sup>22</sup>

Az állatkínzás bűncselekménye szándékosan, azon belül egyenes vagy eshetőleges szándékkal követhető el. Előbbi esetben az elkövető magatartásának a következményeit kívánja, utóbbi esetben nem, de a következményekbe belenyugszik.

Mindezek tükrében állatkínzásnak minősülhet-e egy kutya vagy macska megengedett vadászati eszközzel történő, de a Vtv. felhívott rendelkezésének nem megfelelő elejtése? A vadászok

---

<sup>20</sup> <https://index.hu/tudomany/kornyezet/kutya0626/> (2022.06.26.)

<sup>21</sup> Horváth Vera Judit: Az állatkínzás büntetőjogi szabályozása hazánkban. [https://www.mabie.hu/attachments/article/102/Az%20állatkínzás%20büntetőjogi%20szabályozása%20hazánkban%20\(1\).pdf](https://www.mabie.hu/attachments/article/102/Az%20állatkínzás%20büntetőjogi%20szabályozása%20hazánkban%20(1).pdf) (2022.06.26.)

<sup>22</sup> Bertaló András: Az állatkínzás bűncselekménye. *Belügyi Szemle*, (2016), 4. 102-115.

részéről fő érveként az hangzik el, hogy az állat nem szenved, fizikai értelemben véve, nincs szó állatkínzásról. Feltehetőleg, és az alakulóban lévő büntetőjogi joggyakorlatot is figyelembe véve, büntetőjogi értelemben mégis annak minősül, hiszen megvalósul a gerinces állat *indokolatlan* bántalmazása, amely annak pusztulását okozza.<sup>23</sup> Ezt mutatja a francia állampolgárok kutyájának ügye és az alábbi eset is:

A hivatásos vadász 2013 őszén orvvadásznak hitte a kirándulókat Dunaalmáson, és puskával a kezében a földre fektette a három embert, majd azzal fenyegetőzött, hogy lelövi őket. A vadász több mint tíz percen keresztül kényszerítette erre a sértetteket, a hozzájuk túra közben csatlakozott kóbor kutyára pedig kétszer rálőtt, és emiatt az állat elpusztult.<sup>24</sup> A Tatai Járásbíróság a 2016. március 11-én megtartott tárgyaláson 3 rb. személyi szabadság megsértése büntetében és 1 rb. állatkínzás vétségében mondta ki bűnösnek M. Cs. hivatásos vadász vádlottat. Az ítélet nem jogerős, mert a vádlott és védője felmentésért, az ügyész végrehajtandó szabadságvesztés és foglalkozástól eltiltás kiszabásáért jelentett be fellebbezést.<sup>25</sup>

Egy másik esetben a vadász szükségtelen szenvedést is okozott, amikor 2020-ban ismerőse kérésére lőtt meg két kóbornak tűnő németjuhász kutyát. A lövések következtében az egyik kutya azonnal elpusztult, míg a másikkal súlyos sérülései keletkeztek. A férfi az elpusztult kutyát egy dögkútba dobta, míg a másik kutyának sikerült visszafutnia oda, ahonnan a vadász elhívta az állatokat. Időközben egy, a közösségi oldalon megjelent felhívásra jelentkezett az állatok gazdája is, aki a megsebzett kutyát állatorvoshoz vitte és a gyors orvosi beavatkozás, valamint a többszörös utógondozás hatására a kutya életét sikerült megmenteni. A Szegedi Járási Ügyészség vádat emelt a hivatásos vadással szemben. A járási ügyészség a nőt és a vadászt minősített állatkínzás büntetékének kísérletével és rongálás vétségével vádolja.<sup>26</sup>

Felmerült az állatkínzás elkövetésének büncselekménye akkor is, amikor egy sportvadász készített nem tiltott vadászati eszköznek minősülő ún. hattyúnyak-csapdát, amit még csak nem is azon vadásztársaság területén helyezett ki, amelynek egyébként tagja. Annak ellenére helyezte ki, hogy nagyszámú lakott tanyával rendelkező külterületi térségről volt szó.

A vadász által lehelyezett hattyúnyak-csapdába – a szomszédos tanyán lakó gazda mellett póráz nélkül haladó – keverék, mintegy 25 kilogrammos kutya beelépett, a csapda rácsapódott az állatra, amely egy órán át tartó súlyos szenvedések után elpusztult. A csapda ugyanis kívülálló számára nem nyitható, a csapda azonnali öléssel maximum a 10-15 kilogrammos rókát, aranyakált tudja elpusztítani, nagyobb állatra nem képes rácsapódni, csak szorító erővel bír.

A bíróság az állatkínzás büncselekményének a vádja alól végül a vadászt felmentette azon okra hivatkozással, hogy a büntetőeljárás során nem merült fel adat arra, hogy a terhelt szándéka a

---

<sup>23</sup> Mutatkozik némi ambivalencia, hiszen, ha egy vad megengedett vadászati eszközzel történő elejtése nem állatkínzás (akkor sem, ha ez orvvadászatnak minősül), akkor egy kutya vagy macska elejtése sem minősülhet kínzásnak, de ez csak fizikai értelemben igaz, jogi értelemben azonban már nem.

Meg kell jegyezni, hogy az állatkínzás tényállásához fűzött törvényi indoklás szerint a törvény az állatkínzás tényállásából kiemelve új tényállásokat alkot orvvadászat, illetve orvhalászat címmel. Ennek egyik indoka, hogy nem illenek tartalmilag az állatkínzáshoz, hiszen *nem kínzásról van szó*. Ezzel egybecseng a BH2011. 217. számú döntés, amely rögzítette, hogy az állatkínzás vétsége vadászattal csak akkor követhető el, ha a felhasznált vadászati eszköz a vadászatról és a vadgazdálkodásról szóló törvény szerint tiltott vadászati eszköznek minősül.

<sup>24</sup> <https://estiujsg.hu/eletmod/eliteltak-a-kirandulokat-fegyverrel-fenyegeto-vadaszt> (2022.06.26.)

<sup>25</sup> Tatabányai Törvényszék Sajtóosztálya, 2016. 03. 11.: [Tatabányai Törvényszék Sajtóosztálya, 2016. 03. 11.: Tatabányai Törvényszék - személyi szabadság megsértése és állatkínzás vétsége | Courts of Hungary \(birosag.hu\)](https://www.tatabanyai.hu/tatabanyai-torvenyszek-sajtoosztalya/2016-03-11-tatabanyai-torvenyszek-szemelyi-szabadsag-megsertese-es-allatkinzas-vetsége) (2022.06.26.)

<sup>26</sup> <https://kutyabarathelyek.hu/hu/hirek/reszletek/vadat-emeltek-egy-vadasz-ellen-mert-meglott-ket-nemetjuhaszt/> (2022.06.26.)

szomszéd kutyájának megölésére irányult akkor, amikor a csapdát kihelyezte. A bíróság a vádlott szerencséjére nem foglalkozott az eshetőleges szándék fennállásának kérdésével.<sup>27</sup>

Amennyiben az állatkínzás elkövetési tárgya olyan állat, amelynek kifejezhető értéke van, és nem az elkövető tulajdonában áll (ilyen lehet egy értékes tenyészkutya, speciális tulajdonságokkal bíró kutya, macska stb.), felmerülhet a rongálással<sup>28</sup> való halmazat is. Az állatkínzás rongálási mozzanatot nem tartalmaz, ezért ha az állatkínzással az elkövető az állat értékét csökkenti (a maradandó egészségkárosodás okozásával) vagy az állat életét kioltja, így a tulajdonosnak vagyoni kárt okoz, a két bűncselekmény egymással halmazatban állapítható meg.<sup>29</sup>

## 5. A kutya, macska jogtalan elejtésével kapcsolatos polgári jogi szabályok

A Vtv. által meghatározott feltételek fennállása esetén a kutya, illetve macska elejtésével, megsebesítésével okozott kár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:520. § d) pontja szerint nem jogellenes károkozás, mert a károkozó a kárt jogszabály által megengedett magatartással okozta, és a magatartás más személy jogilag védett érdekét nem sérti. Jogellenesség hiányában a vadászatra jogosult nem köteles az így okozott kárt megtéríteni.

Amennyiben a Vtv.-ben meghatározott, jogellenességet kizáró feltételek nem állnak fenn (a kutya nem üzött vadat, a kutya nem ejtett el vadat, nem vadászterületen történt az elejtés, a tulajdonos a kutya mellett volt, vagy a tulajdonos látótávolságban volt, stb.), akkor a vadász a kutya, macska elejtésével, annak megsebzésével jogellenesen okozott kárt köteles megtéríteni. Fegyverhasználat esetén, kárfelelőssége a Ptk. 6:535. § szerinti veszélyes üzemi felelősség szabályai szerint fog fennállni, a kialakult bírói gyakorlat alapján.<sup>30</sup> E szerint, a vadászat, illetve fegyverhasználat (lőfegyver, vadászíj) ugyanis fokozott veszéllyel járó tevékenységnek minősül. Az ilyen tevékenység folytatója a vadász, aki a saját vadászfegyverének üzemben tartójaként felel az annak használata során azzal okozati összefüggésben keletkezett károkért.

Az egyik ügyben 1986. március 8-án, az esti órákban, a felperes szabadon engedte kutyáját, az kikerült a látóköréből és közvetlen felügyelete alól. Ezt követően rövid idő múlva a felperes a kutyát az út parkolónak használt részén lelőve, a parkoló melletti árokban találta meg. A parkolóban abban az időben több gépkocsi is állt, a gépkocsik között a parkoló területén nagy kiterjedésű vérfolt volt, amelyből húzási nyomok vezettek az árokhoz, a lelőtt kutya feltalálási helyéhez. E tényekből a bíróság azt az okszerű következtetést vonta le, hogy a kutyát a parkolóban, a kocsik között lőtték le.

E bizonyított tényekkel szemben az alperes vadász sem közvetlenül, pl. tanúkkal, sem közvetett

---

<sup>27</sup> Ben-Belgacem Anikó: Gondolatok az állatkínzás bűncselekményének törvényi tényállásához. *Ügyészek Lapja*, (2019), 3.

[Gondolatok az állatkínzás bűncselekményének törvényi tényállásához – Ügyészek lapja \(ugyeszeklapja.hu\) \(2022.06.26.\)](#)

<sup>28</sup> Btk. 371. § (1) bek.: Aki idegen vagyontárgy megsemmisítésével vagy megrongálásával kárt okoz, rongálást követ el.

<sup>29</sup> Károlyi Judit: Az állatkínzás szabályozásának fejlődése Magyarországon. *Acta Universitatis Szegediensis, Acta Juridica et Politica*, (2006), 13. 1-25. 21-22.

<sup>30</sup> Ptk. 6:535. § [A veszélyes üzemi felelősség]

(1) Aki fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytat, köteles az ebből eredő kárt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik.

módon nem bizonyította, hogy a kutyát a parkolótól távol, az erdőben, őzek hajtása közben lőtte le (bár erre hivatkozott), majd a lelőtt állatot a parkoló közepére vonszolta, amelyet a nagy mennyiségű vérzés miatt elszállítani nem tudott, ezért a parkoló közepéről a parkoló melletti árokba húzta. Nem nyertek igazolást tehát azok a körülmények, amelyek alapján a bíróság az állat jogszerű lelovását megállapíthatta volna. Az alperest marasztalta a bíróság, a kutya értéke (40 000 forint) és az elmaradt szaporulatból, elmaradt haszonként jelentkező kár (150 000 forint) megtérítésére kötelezte.<sup>31</sup>

Zoltán Ödön ismertet olyan ügyet, amikor a felperes tizenéves fia kondát őrzött a felperes pulijával, amelyen nem volt póráz és kolonc (az akkor hatályban lévő szabályozás még más volt). Az alperes vadász épp arra biciklizett, meglátta a pulit és megállt, megtöltötte puskáját. A gyerek a pulit a kezébe vette, ahonnan a vadász kitepte az állatot, majd arra rákiabált, menekülésre készítette és a szaladó jószágot lelőtte. Az ügy érdekessége, hogy míg az első fokú bíróság alperest kártérítésre kötelezte, addig a másodfok azt állapította meg, hogy a vadászati szabályozás feltételei fennállnak, ezért nincs jogellenesség. Végül a Legfelsőbb Bíróság mondta ki, hogy felperes jogosult volt a kutyát kolonc nélkül kiengedni a sertések őrzése céljából, így alperes jogszerűen lőtte azt le, köteles tehát értékét megtéríteni.

Másik ügyben a vadász a faluszéli házból az erdőszélre dolgavégzés céljából kiengedett ismert pulikutyát még belterületen lőtte le (a kutya nem volt kóbor eb és nem vadászterületen történt az elejtés), emiatt a vadász kártérítési felelősségét megállapították.<sup>32</sup>

A kutya, macska elvesztése miatt felmerült már a *sérelemdíj* iránti igény érvényesítése is. Az érintett ügyben alperes lánya vitte ki a két kutyát a vadászterületre sétálni, ahol azok őrizet nélkül maradtak, amikor a nő leállt egy ismerőssel beszélgetni. A két kutyát, azon a címen, hogy azok nyulat űztek, egy vadász (a későbbi felperes) lelőtte. Az ügy szépséghibája, hogy a „jogszerűen eljáró” vadász a kutyák lelovását a nőnek tagadta, a kutyák tetemét eltüntette. Az alperes kiment a helyszínre, és dühében felborította a magaslest, amelyen a vadász (felperes) ült, aki ennek következtében megsérült. A helyszínre érkezett rendőrség megtalálta az egyik kutyát a vadász (felperes) gépkocsijában. Annak tényét, hogy a kutyák nyulat űztek, nem sikerült megcáfolni. Felperes keresetével szemben alperes annak megállapítását kérte, hogy kutyáinak lelovásával a felperes megsértette a magánélethez fűződő személyiségi jogát, ezért sérelemdíjra<sup>33</sup> jogosult. Bár az alperes sérelemdíj iránti igényét elutasította a bíróság (nem találta jogsértőnek felperes magatartását), mégis behatóbban foglalkozott annak jogossága kérdésével. Az eljáró bíróság megállapítása szerint a Ptk. 2:42. § (1) bekezdése általános jelleggel védi a személyiségi jogokat. A 2:42. § (2) bekezdése generálklauzulaként rögzíti, hogy az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani.

A jogsértéshez kapcsolódóan a Ptk. objektív szankciók, illetőleg sérelemdíj alkalmazását teszi lehetővé.

Az alperes kutyái lelovásával összefüggésben az Alaptörvény VI. Cikkének, valamint a magánélethez való jogának a megsértését állította. Ennek vizsgálatánál mindenekelőtt abból kellett kiindulni, hogy az alperesnek olyan magatartást kellett állítania, ami személyiségének érvényesítését olyan módon korlátozza, gátolja, hogy az személyiségi jogsérelmet is megvalósít. A személyiség érvényesítése azonban nem korlátlan, azt a törvény, illetve mások

---

<sup>31</sup> BH1994. 481.

<sup>32</sup> Zoltán (1973): i. m. 373-374.

<sup>33</sup> A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alapján, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért.

jogai, mások személyiségének szabad érvényesülése szükségszerűen korlátozza, behatárolja. Ezért csak azok a behatások lehetnek személyiségi jogot sértők, amelyek elviselésére a személy az együttélés követelményeiből adódóan nem köteles, illetve a mindennapi élettel együtt járó kockázatokat, kellemetlenségeket meghaladják.

A magánélethez való jog valójában az egyénhez kapcsolódó adatok, életének intim részletei, gondolatai, vagyis a rá vonatkozó ismeretek feletti önrendelkezési jogot jelenti. Garantált védelme nem terjed ki az egyén közvetlen környezetével kialakított valamennyi kapcsolatára, így a háziállatokkal kialakult érzelmi kötődés is kívül esik ezen a körön, nem tartozik a gazda magánéletének körébe. Az alperes kutyáinak lelövése magánélethez fűződő jogának sérelmét nem eredményezhette.<sup>34</sup>

Meg kell említeni, hogy a Baranya Megyei Bíróság Polgári és Közigazgatási Kollégiuma 2000-ben foglalkozott a kérdéssel, akkor még nem vagyoni kártérítés formájában, amely során, külföldi példákat is említve, nem zárták ki teljesen a kedvenc állatok elvesztése okán a személyiségi jogi jogsértési igények érvényesíthetőségét:

„A francia judikatúrában meglehetősen régóta ismert a kedvenc háziállatok jogellenes károkozással történt elpusztítása miatt átélt szenvedésért megítélt fájdalomdíj. Így személyi kártérítési alapul szolgált a károsult „versenylovának” elgázolása miatt átélt lelki gyötrelme és szenvedés, a károsult kedvenc „daxlijának” a károkozó vadászkutyája által történt „halálba harapása” során átélt lelki sokk és megrázkódtatás, stb. Figyelemre méltó, hogy hasonló esetet már a hazai ítélkezési gyakorlat is produkált. A Budai Központi Kerületi Bíróság 18. P. XII. 23 229/1992/29. számú ítéletével 100 000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte az állatorvos foglalkozású alperest, aki a felperes törzskönyvezett Shar-pei szuka kiskutyáján érzéstelenítés nélkül végzett szemműtétet, melynek során a kutya „besokkolt”, órákig agonizált, majd a felperes karjában elpusztult. A bíróság álláspontja szerint az adott tényállás a nem vagyoni kártérítés jogalapját az „extrém módon kutyabarát” felperes tekintetében még a Ptk. 354. §-a alapján is megvalósította. Természetesen a nem vagyoni kártérítés jogkövetkezményét itt sem a tulajdon elvesztése, hanem az annak folytán előállt személyi károsodás váltotta ki.”<sup>35</sup>

Amennyiben az állat tulajdonosa kártérítési igényt kíván érvényesíteni, számolnia kell azzal, hogy saját magatartása is számításba jöhet. A Ptk. a veszélyes üzemi felelősségre vonatkozó szabályok között kitér a *károsulti közrehatásra*, a 6:537. § (1) bekezdés szerint az üzembentartónak *nem kell megtérítenie a kárt annyiban, amennyiben az a károsult felróható magatartásából származott*. A kármegosztásnál a tevékenység fokozottan veszélyes jellegét az üzembentartó terhére kell figyelembe venni.

Ezzel összefüggésben meg kell említeni a Ptk. 6:525. § (1) bekezdését is, amely szerint a károsultat kármegelőzési, kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettség terheli. Az e kötelezettségek felróható megszegése miatt keletkezett kárt a károkozó nem köteles megtéríteni.

Mindez azt jelenti, hogyha a kutyatartó (tulajdonos) pl. a kutyatartásra vonatkozó, a következő cím alatt ismertetett jogszabályi előírásokat megsérti, az emiatt felróható minősülő magatartása az okozott kár megtérítését csökkenti, azaz nem kell a kár azon részét megtéríteni,

---

<sup>34</sup> Szegedi Ítéltábla Pf. 20.816/2017/4.

<sup>35</sup> Vita, fórum: a Baranya Megyei Bíróság Polgári és Közigazgatási Kollégiumának előterjesztése a nem vagyoni kártérítésről a polgári és a munkaügyi perekben. <https://uj.jogtar.hu/>

amely abból származik, hogy a károsult nem úgy járt el, ahogy adott helyzetben általában elvárható.<sup>36</sup>

A korábban hivatkozott esetek némelyikében a kutyát elejtő vadász a kutya tetemét a kutya tulajdonosának (tartójának) megjelenése, illetve kérése ellenére magával vitte, ráadásul később aztán méltatlan módon eldobta. A kutya (macska) tulajdonosának joga van a kutya (macska) teteméhez, az az ő tulajdona, a vadász, ha azt nem adja ki, a tulajdonos hozzájárulása nélkül magával viszi, megsérti a polgári jog tulajdonjogra vonatkozó szabályait, és esetleg a büntetőjogi előírásokat is.

A kutya (macska) tulajdonosának joga van ahhoz, hogy kedvenc állatától méltó búcsút vegyen, megélhesse az elvesztés fájdalmát, és ismert legyen előtte az elhantolás helye, körülménye, az ettől való megfosztás, amennyiben az hosszabb távú lelki sérelemhez, károsodáshoz vezet, részben vagy egészben alkalmas lehet a sérelemdíj iránti igény érvényesítésére. A tulajdonosnak mindemellett, állategészségügyi okokból, kötelessége is az állat tetemének elszállítása, amelyet a vadász nem akadályozhat.<sup>37</sup>

Szerencsére ritkán, de sajnos előfordult, hogy *a vadász a kutya mellett vagy helyett a kutya tulajdonosát sebesítette meg*.<sup>38</sup> Ennek, a nagyon súlyos büntetőjogi jogkövetkezményeken túl, hasonlóan jelentős polgári jogi jogkövetkezményei is lehetnek.

A perbeli ügyben felperes és a vőlegénye 2003. november 8-án kora délután, Y erdészete közelében lévő erdős területen kutyát sétáltattak. Még a sötétedést megelőzően a III. r. alperes – aki munkavállalóként már akkoriban is munkaviszonyban állt a II. r. alperessel (erdészet) – az általa vezetett II. r. alperesi gépkocsival a felperesék közelébe érkezett, és miután meglátta azt a kutyát, amit a felperes és vőlegénye sétáltattak, engedélyt adott arra, hogy a vele vadászó I. r. alperes (vendégvadász) a lőfegyverével lövést adjon le a kutyára. Sem az I. r., sem a III. r. alperes nem észlelték, hogy a felperes és vőlegénye a közelben tartózkodnak, erről a tőlük elvárható gondossággal nem is győződtek meg. *A kutya nem távolodott el a felperestől és vőlegényétől 200 méternél nagyobb távolságra*, amikor az I. r. alperes lövést adott le a kutya irányába.

A tárgyalás alkalmával III. r. alperes által tett nyilatkozat szerint az nyilvánvaló volt, hogy a felperesék kutyája és az I. r. és III. r. alperes tartózkodási helye közti területen nem volt senki, viszont arról nem tudtak meggyőződni a domborzati és terepviszonyok és az erdő léte miatt, hogy a kutya mögötti területen tartózkodik-e bárki.

Az I. r. alperes a felperes lábát találta el, aki a lövés következtében súlyos térdtáji sérülést szenvedett, ami nagy mértékű vérzéssel, sokkos állapot kifejlődésével járt, életveszélyt okozott. A felperest a sérülését követően kórházba szállították, ahol 2003. december 22-ig kezelték, és

---

<sup>36</sup> Lásd még Ujváriné Antal Edit: *Felelősségtan*. Budapest, Patrocínium Kiadó, 2017. 65., 107.

<sup>37</sup> Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 19. § (1) bekezdése szerint, az állati eredetű melléktermék – így különösen *az elhullott állat tetemének* – tulajdonosa saját költségén köteles annak elszállításáról, ártalmatlanná tételéről az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban, valamint az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusaiban előírt módon gondoskodni.

<sup>38</sup> Bakócz Antal ismertet egy ügyet „A kóbor kutya” címmel, amely szerint egy vadász foxi kutyájával kiment a vadászterületre, de ezt semmilyen formában nem jelezte senkinek (pl. beírókönyv). Kint volt a területen a vadászársaság másik tagja is vadászat céljából, aki az erős esti szürkületben kb. 50 méterre kóbor kutyát vélt felfedezni egy bokor mellett. Minden további nélkül rálőtt a kutyára vágott ólommal. A kutya a gazdája mellett állt, így a lövedékek a gazdát is eltalálták, aki végtagjain és gerincén súlyos, életveszélyes sérüléseket szenvedett. Bakócz Antal: *Vadászszenvédély, vadászati fegyelem*. Budapest, Táncsics Könyvkiadó, 1971. 101-103.

ezen időtartam alatt 16 műtétet hajtottak végre. A baleset következtében a felperes maradandó fogyatékoságot szenvedett, munkaképesség csökkenésének mértéke 67%-os. A sérüléseinek gyógyulása szövődményes volt, a kialakult szövődményekre tekintettel a tényleges gyógyulás 2,5-3 hónap volt. A felperesnek a baleset nyomán kialakult egészségi állapota miatt fel kellett hagynia a baleset előtt folytatott aktív, sportos életvitelével, azzal, hogy fitneszedzésre, kirándulni, síelni, táncolni járjon. Lelkiállapotát tekintve a felperesnél az említett balesetben elszenvedett sérülésekre visszavezethetően poszttraumás stressz áll fent. A felperes állapota pszichiátria-pszichológiai kezelést igényelt.

Az alperesek a bíróság megállapítása szerint, több szabályt is megsértettek: Az I. r. alperes a lövés leadásakor nem tudott meggyőződni arról, hogy a kutya, ha van gazdája, eltávolodott-e attól több mint 200 méterre, amivel – az időközben hatályon kívül helyezett – a Vtv. 36. § (1) bekezdésének a) pontját megsértette, ezentúl magatartása a Vtv. 72. § (1) bekezdésébe is beleütközött, amely szerint vadászlőfegyverrel és vadászíjjal lövést leadni csak akkor szabad, ha a vadász a vadat kétséget kizárólag felismerte, és a lövéssel mások életét, testi épségét, illetve a vagyonbiztonságot nem veszélyezteti. A lövés előtt mérlegelni kell a lövedék várható útját és a becsapódás helyét. A felperes magatartása nem hatott közre a károkozásban. A bíróság felperes részére többmillió forint kártérítést (jövedelempótlójáradékot, vagyonban bekövetkezett értékcsökkenést, elmaradt hasznot) és nem vagyoni kártérítést ítélt meg.<sup>39</sup>

## **6. A kutya, macska tartójának kötelezettségei a vadászterületet érintően és a kötelezettségek megsértésének jogkövetkezményei**

A kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló 41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet tartalmaz két közvetlenül, illetve közvetve idevágó előírást.

A 15. § (1) bekezdése szerint az állatokat úgy kell tartani, hogy *ne veszélyeztethessék más állatok* – kivéve a ragadozó állatok táplálására szánt élő egyedek –, illetve az ember biztonságát. A más állatok biztonsága olyan általános kört jelent, amelybe a vadon élő állatok, közöttük a vadászható állatok is beleértendők.

A 17. § (1) bekezdése alapján *belterület* közterületén – kivéve az ebek futtatására kijelölt területet – ebet *csak pórázon lehet vezetni*. Közterületen ebet csak olyan személy vezethet, aki az eb irányítására, kezelésére és féken tartására képes. A (2) bekezdés szerint *közterületen az eb tulajdonosának* biztosítania kell, hogy az eb sem más állatot, sem embert harapásával ne veszélyeztethessen.

A 17. § több szempontból is figyelmet érdemel. Első fordulata a belterületet érintően tartalmaz kötelezést. Nyitva marad emiatt az a kérdés, hogy közterület külterületén hogyan kell az ebet vezetni, ugyanakkor a (2) bekezdésben már nem jelenik meg a „belterület” mint korlátozó szó, általánosságban közterületet említ a jogszabály. Ez a bekezdés lényegében, igaz közterületre vonatkoztatva, megismétli a 15. § (1) bekezdésének általános tilalmát.

*A szakjogszabályból ily módon kimaradt, hogy ebet közterület külterületén, ideértve a vadászterületet, természetvédelmi területet, hogyan kell vezetni.*

---

<sup>39</sup> Fővárosi Bíróság 23.P..../2008/18. számú döntése, 2009. március 31. Bírósági Határozatok Gyűjteménye.



Ezt a hiányt pótolja, negatív megközelítést alkalmazva a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény, amelynek 147. pontja „Veszélyeztetés kutyával” cím alatt a 193. § (1) bekezdésben így rendelkezik: aki a felügyelete alatt álló kutyát

a) a település belterületén felügyelet nélkül bocsátja közterületre, vagy kóborolni hagyja,  
b) *természeti és védett természeti területen, vagy vadászterületen* - a vadászkutya és a triflakereső kutya kivételével - *póráz nélkül elengedi vagy kóborolni hagyja* szabálysértést követ el.

Az a) pont láthatóan reflektál a kormányrendelet idézett előírásaira, annak megsértéséhez fűz szabálysértési jogkövetkezményt, a b) pont, ami témánk szempontjából releváns, viszont önállóan jelenik meg szabálysértésként, anélkül, hogy kormányrendeletben lenne mögöttes jogszabályi kötelezés.

A következetesség jegyében, valamint a jogtudatosság és a jogi tájékozottság növelése érdekében, célszerű lenne a kormányrendeletet kiegészíteni azzal, hogy közterület külterületén, különösen vadászterületen, természeti és védett természeti területen kutya csak pórázon vezethető, továbbá kutya ezeken a területeken felügyelet nélkül nem tartózkodhat, azaz nem kóborolhat.

A kutya, macska vadászterületen, szabadon történő tartózkodásának következménye lehet a tárgyalt tényállás megvalósulása, az állat Vtv. 37/B. § (4) bekezdése alapján történő lelövése.

Az állattartók magatartása akár különféle bűncselekményeket is megvalósíthat.

A Btk. 244. § (1) bekezdés második fordulata szerint, aki gerinces állatát vagy veszélyes állatát elüzi, *elhagyja* vagy kiteszi, állatkínzás vétsége miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Az egyik szakcikk szerzője felveti annak kérdését, elhagyásnak minősíthető-e az az eset, amikor lakásban tartott kutyát gazdája külterületre, pl. erdős területre viszi, ott póráz nélkül játszik vele, hagyja futkározni, és a kutya valamiért elszalad, a gazda szem elől téveszti. Mennyi ideig kell keresni a kutyát, illetve várakozni, hogy ne valósuljon meg az „elhagyás”?<sup>40</sup> Nyilván az egyenes szándék hiányzik, hiszen a kutya tulajdonosát nem a szándékosság vezette, nem a kutya elhagyása miatt vitte az adott területre a kutyát, ugyanakkor tudja, ha a kutyát kint hagyja, annak szenvedést fog okozni. Emiatt kérdés az, hogy mit kell tennie a gazdának, hogy magatartása ne minősüljön elhagyásnak?

Súlyos megítélésű az az eset, ha a kutya gazdája (állattartó) orvvadászat céljából tartózkodik a kutyával a vadászterületen, a kutya gazdája parancsára üzi, fogja meg vagy ejti el a vadat, ami bűncselekménynek<sup>41</sup> minősül.<sup>42</sup> „Az orvvadászathoz nem csak agarat, hanem más betanított

<sup>40</sup> Ben-Belgacem (2019): i. m.

<sup>41</sup> Az orvvadászat büntetett a Btk. 245. § szabályozza. Az orvvadászat és a lopás halmazatban történő megállapítása sem kizárt, amennyiben az orvvadász a vadat magával viszi, azt eltulajdonítja.

<sup>42</sup> Az Egri Járási Ügyészség 2020 februárjában több terhelttel szemben emelt vádat több bűncselekmény miatt, amelyeket a Heves megyei Átány községben követtek el az elmúlt években. Az ügy elsőrendű vádlottja egy fiatalok személye, aki 2018 őszén két társával orvvadászatra indult a helyi vadásztársaság kezelésében álló külterületre. A vadászati jogosultsággal nem rendelkező vádlottak három agár fajtájú kutyát vittek magukkal azért, hogy azok ejtsék el az általuk kiszemelt állatokat. Rövid cserkelés után észre is vettek egy őzet, amely gyanútlanul sétált az erdőszélen. A férfiak ráengedték a kutyáikat a vadra, de a közelben tartózkodó hivatásos vadászok megzavarták őket a bűncselekmény elkövetésében. A társaság vadászmestere végül kénytelen volt szolgálati

kutyát is szívesen alkalmaznak. A kutyák felkutatják a vadat, azt lefojtják, vagy addig tartják sakkban, amíg a gazda .... nem jön.”<sup>43</sup>

Büntetőjogi jogkövetkezménye lehet annak is, ha a vadászterületen, természetvédelmi területen a póráz nélkül sétáltatott kutya megsebez, elpusztít valamely vadászható állatot, esetleg védett állatot.<sup>44</sup>

Amennyiben a kutya, illetve macska a vad elpusztításával, megsebzésével, megriasztásával, fertőzéssel stb. kárt okoz a vadászterületen a vadászatra jogosultnak, az kártérítési igénnyel léphet fel az állattartóval szemben a Ptk. 6:562. §-ában foglaltak szerint, amely az állattartás körében okozott károk kérdését rendezi. Az (1) bekezdés alapján, aki állatot tart, az állat által másnak okozott kárért felel, kivéve, ha bizonyítja, hogy az állat tartásával kapcsolatban felróhatóság nem terheli. Amennyiben az adott kutyafajta ún. veszélyes állatnak (régii Ptk. vadállat tartója) minősül, úgy az állat tartója a veszélyes üzemi felelősség szabályai szerint felel.<sup>45</sup>

A Ptk. nem ad definíciót az állat tartóját illetően, kiindulási pontként szolgálhat az Ávtv., amely ugyan csak e törvény vonatkozásában, a 3. § 1. pontjában állattartónak minősíti az állat tulajdonosát, illetve azon személyeket, akik akár ideiglenesen is, de gondozzák, felügyelik az adott állatot vagy állatállományt.

Az évek alatt kikristályosodott polgári jogi kártérítési bírói gyakorlat szerint állattartónak az minősül, aki az állatot birtokában vagy felügyelete alatt tartja. Nincs jelentősége annak, hogy az állattartó tulajdonos-e vagy más jogcímen van az állat a birtokában (bértartás, bérsétáltatás, menhely, állatpanzió, szívességi őrző stb.). Állattartó az is, aki az állatot csak ideiglenesen tartja őrizetében. Az állat tartója alatt tehát szélesebb személyi kör értendő, mint az állat tulajdonosa alatt.

Az állattartó az állat által okozott kárért az általános szabályok szerinti felelősségét csak annak bizonyításával mentheti ki, hogy az állattartás terén úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható volt, a veszélyes eb tartója pedig akkor mentesülhet, ha bizonyítja, hogy a kárt az állat tartásán kívül eső elháríthatatlan ok okozta.

---

fegyverével lelőni az ebeket annak érdekében, hogy megmenthesse a kutyák által körbevett suta életét. A helyszínről mind az őz, mind a három elkövető elmenekült, de a vádlottakat később elfogták. Az Egri Járási Ügyészség az őzsuta elejtésével eredménytelenül próbálkozó vádlottakat orrvadászat büntetével és lopás vétségének kísérletével vádolja. [http://ugyeszseg.hu/vademeles-az-agaraikat-ozsutara-engedo-rapsicok-ellen/\(2022.06.26.\)](http://ugyeszseg.hu/vademeles-az-agaraikat-ozsutara-engedo-rapsicok-ellen/(2022.06.26.))

2021-ben a Somogy Megyei Hírportál számolt be arról, hogy Büssü község környékén egyre többször fordul elő kutyával történő orrvadászat. Egyik esetben vaddisznót ejtettek el agár-bull keverékkel, másik esetben tetten értek két fiatalt, akik négy agárral ejtettek el egy őzet. Az őz kétségbeesett sírására és buzdító kiabálásra lettek figyelmesek a vadászok, így azonnal hívták az igali rendőröket. A kutyák az őzet elevenen tépték szét, a helyszínre érkező hivatásos vadász szerint az őznek nyílt mellső lábszártörése mellett számtalan harapott, tépett sebe keletkezett, valamint belső sérülései voltak. [www.sonline.hu/helyi-kek-hirek/2021/01/kutyak-ugatasa-es-ozek-sirasa-jelzi-a-bussui-orrvadaszok-nyomat](http://www.sonline.hu/helyi-kek-hirek/2021/01/kutyak-ugatasa-es-ozek-sirasa-jelzi-a-bussui-orrvadaszok-nyomat) (2022.06.26.)

<sup>43</sup> Elek Balázs: *Orrvadászok nyomában*. Budapest, Magyar Közlöny Lap-és Könyvkiadó, 2009. 41.

<sup>44</sup> Megvalósulhat a természetkárosítás vagy az állatkínzás büntette, a Btk. 242. § és 244. § alapján.

<sup>45</sup> Ávtv. 24/A. § (2) bekezdése szerint veszélyes eb az állatvédelmi hatóság által egyedileg veszélyesnek minősített eb. A 24/A. § (6) bekezdés alapján a veszélyes ebet polgári jogi szempontból vadállatnak kell tekinteni.

Az egyik perben megállapított tényállás szerint, az alperes farkaskutyája egy muflonkost ejtett el és tépett össze, a Legfelsőbb Bíróság az alperes gazdát kártérítés fizetésére kötelezte a felperes vadászatra jogosult javára.<sup>46</sup>

## 7. Összegzés

Láthattuk, hogy a vadak védelme érdekében évszázadokra visszanyúlóan biztosította a jogalkotó a vadászterületen kóborló kutyák, macskák elpusztítását, mert ez a két állatfaj az, ami a legnagyobb veszélyt jelenti a vadállományra, továbbá kutyákat előszeretettel használnak orvvadászatra is.

A dúvadakhoz hasonló mértékű károkat okozó kóbor kutyák és kóbor macskák kilövési száma még napjainkban is jelentős, kutyából 2185-öt, míg macskából 4186 példányt lőttek ki a 2020/21-es szezonban. A megyei bontást megfigyelve látható, hogy a legtöbb kóbor kutyát Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyében lőtték ki, összesen 508 darabot.<sup>47</sup>

A nyilvántartásba bekerült esetszámok alapján megállapítható, hogy jelentős mennyiségben vannak olyan gazdátlan állatok, amelyek veszélyt jelentenek a vadállományra vagy a vadon élő állatokra. A vadállomány, a vadászati jog védelmében továbbra is szükség van a vadászok azon felhatalmazására, hogy a vadászterületen elejthetik, elfoghatják a törvény által körülírt esetkörbe tartozó kutyákat, macskákat.

Ilyen nagyszámú éves elejtés mellett az évente legfeljebb egy alkalommal sajtóhírt kapott vitás ügyek kivételesnek számítanak, abban többnyire mindkét fél magatartása közrehatott, de alapvető oka az állattartó szabálysértése, azaz a kutya elengedése póráz nélkül vadászterületen. A hatályos szabályozás hosszú utat járt be, amely alatt folyamatosan alakult, a joggyakorlati tapasztalatok nyomán pontosabbá vált a jogi szabályozás (kikerült a nehezen megfogható kóbor jelző, szűkült az elejtésre jogosultak köre, stb.), az Alkotmánybíróság döntését követő szigorítás után pedig jelentősen korlátozódott a vadászok jogköre, melléteve még az állatkínzás bűncselekményének az ódiúját is.

A Vtv. 37/B. § (4) bekezdéséhez javasolt változtatások a finomrahangolást segítik, nem érintik érdemben a jogalkalmazást.

Az állattartói kötelezettségek meghatározása viszont pontosítást és a közterület külterülete vonatkozásában kiegészítést igényel a jogtudatosság növelése, a hatékonyabb jogkövetés biztosítás érdekében.

Látható az is, hogy bármelyik fél (vadász, állattartó) releváns jogszabálysértésének komoly, polgári jogi, büntetőjogi, szabálysértési, stb. jogkövetkezményei is lehetnek. Mindezek tudatosítása mindkét érdekszférában fontos társadalmi, vadvédelmi, vadászati jogi érdek.

---

<sup>46</sup> Az esetet ismerteti Zoltán Ödön. Lásd Zoltán (1973): i. m. 367.

<sup>47</sup> Országos Vadgazdálkodási Adattár: A 2020/2021. vadászati év vadgazdálkodási eredményei, valamint a 2021. tavaszi vadállomány becslési adatok és vadgazdálkodási tervek. [Beolvasott kép \(ova.info.hu\)](http://Beolvasott_kép_ova.info.hu)  
[www.ova.info.hu/vg\\_stat/VA-2020-2021-VGTE.pdf](http://www.ova.info.hu/vg_stat/VA-2020-2021-VGTE.pdf) (2022.06.26.)

## Felhasznált irodalom

- Bakócz Antal: *Vadászszenvedély, vadászati fegyelem*. Budapest, Táncsics Könyvkiadó, 1971.
- Balázs István: A hasznos vadállomány életkörülményeit károsan befolyásoló sajátos emberi és állati tevékenységek. *Az Erdő*, (1977), 3. 112-114.
- Ben-Belgacem Anikó: Gondolatok az állatkínzás bűncselekményének törvényi tényállásához. *Ügyészek Lapja*, (2019), 3.
- Gondolatok az állatkínzás bűncselekményének törvényi tényállásához – Ügyészek lapja (ugyeszeklapja.hu) (2022.06.26.)
- Bertaldó András: Az állatkínzás bűncselekménye. *Belügyi Szemle*, (2016), 4. 102-115.
- Cifferszky István: *A gemenci bak és más vadászbeszélések*. Budapest, Móra Ferenc Könyvkiadó, 1980.
- Elek Balázs: *Orvvadászok nyomában*. Budapest, Magyar Közlöny Lap-és Könyvkiadó, 2009.
- Fekete István: *Rózsakunyhó*. Budapest, Móra Könyvkiadó, 1973.
- Horváth Vera Judit: Az állatkínzás büntetőjogi szabályozása hazánkban.  
[https://www.mabie.hu/attachments/article/102/Az%20állatkínzás%20büntetőjogi%20szabályozása%20hazánkban%20\(1\).pdf](https://www.mabie.hu/attachments/article/102/Az%20állatkínzás%20büntetőjogi%20szabályozása%20hazánkban%20(1).pdf) (2022.06.26.)
- Károlyi Judit: Az állatkínzás szabályozásának fejlődése Magyarországon. *Acta Universitatis Szegediensis, Acta Juridica et Politica*, (2006), 13. 1-25.
- Kolosváry Bálint: *Vadászati jog*. Budapest, „STUDIUM” Kiadása, 1923.
- Ujváriné Antal Edit: *Felelősségtan*. Budapest, Patrocínium Kiadó, 2017.
- Zoltán Ödön: *Felelősség a vadkárért és a vadászattal kapcsolatos egyéb károkért*. Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1973. 367.
- Zoltán Ödön: *A vadgazdálkodás és vadászat jogi rendje*. Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1997.

## Impresszum

Kiadó: Nemzeti Közszolgálati Egyetem Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar  
Civilisztikai Tanszék

A kiadásért felel: Dr. Deli Gergely rektor

Cím: 1083 Budapest, Ludovika tér 2.

Postacím: 1441 Budapest, Pf. 60.

E-mail: [asztalos.zsofia.agnes@uni-nke.hu](mailto:asztalos.zsofia.agnes@uni-nke.hu)

Weboldal: <https://antk.uni-nke.hu/tanszekek/civilisztikai-tanszek/opuscula-civilia/az-opuscula-civilia>

ISSN: 2560-2039 (online)

Szerkesztő: Dúl János

A szerkesztőbizottság tagjai: Dr. Auer Ádám, Dr. Barta Judit, Dr. Barzó Tímea, dr. Csitei Béla, Dr. Dúl János, Dr. Köblös Adél, Dr. Papp Tekla